

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Metodicko-pedagogické centrum

Národný projekt

AKO POMÁHAJÚ ROZPRÁVKY A PRÍBEHY POZNÁVAŤ SVET III

Margita Mikušová, Mgr. Anna Neubauerová

Meno autora: Margita Mikušová, Mgr. Anna Neubauerová
Názov publikácie: Ako pomáhajú rozprávky a príbehy poznávať svet III
Recenzenti: doc. PhDr. Oľga Zápotočná, CSc., PaedDr. Dana Kollárová, PhD.
Jazyková úprava: Netto SK, s. r. o.
Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum
Roky vydania: 2014
ISBN: 978-80-8052-793-8

OBSAH

Úvod	5
1 Rozprávky a spolupráca s rodinou	6
1.1 Participácia rodičov na stimulácii osobnostného rastu dieťaťa.....	6
1.2 Projekt: Týždeň s rozprávkami	9
1.3 Projekt: Zachráňme rozprávku.....	24
1.4 Projekt: Deň v rozprávke.....	40
1.4.1 Medovníkový domček	41
1.4.2 Pampúšik	44
1.4.3 Krajina dinosaurov	46
Záver	52
Zoznam použitej literatúry	52

Anotácia

Komplexný rozvoj osobnosti dieťaťa predškolského veku v podmienkach predškolskej edukácie predpokladá od učiteľov materských škôl realizáciu rôznych foriem spolupráce s rodinou.

Skúsenosti učiteliek materských škôl z praxe potvrdzujú, že dobrá vzájomná spolupráca školy a rodiny vždy vyústi v prospech dieťaťa.

Rodičia si uvedomujú význam predprimárneho vzdelávania pre formovanie a rozvoj dieťaťa, preto sa stávajú aktívnymi prvkami činnosti materskej školy.

Uvedená publikácia je určená pedagógom predprimárneho vzdelávania, ktorí hľadajú nové podnety s cieľom rozvíjať osobnosť detí komplexne. Je zameraná na obohatenie kurikula a vzdelávacích postupov uplatňovaných v materských školách. Námety a opísané aktivity sú praktickou pomôckou pri hľadaní nových spôsobov a možností spolupráce školy a rodiny.

Metodické postupy a konkrétne podnety stimulujúce aktivitu a poznávanie detí sú determinované nápaditosťou a kreativitou každého učiteľa.

Ako môžu pomôcť rozprávky a príbehy deťom pri poznávaní sveta v spolupráci s rodinou? Odpoveď na uvedenú otázku ponúkajú autorky vo svojej knihe na základe dlhoročných skúseností získaných priamo v podmienkach edukačnej praxe materskej školy.

ÚVOD

Rozprávky a príbehy majú v živote detí výnimočné a nezastupiteľné miesto. Umožňujú deťom vstup do nových svetov, vyvolávajú v nich pocity pohody, ktoré posilňujú dôveru a istotu.

Učiteľka predprimárneho vzdelávania rozvíja aktívne partnerstvo a vzťahy medzi rodinou a materskou školou aj v oblasti využívania literárnych textov.

Váži si úlohy rodičov svojich detí ako prvých a najprirodzenejších učiteľov dieťaťa a umožňuje im vstupovať do diania v materskej škole.

Vytvára pre rodičov možnosť zapojiť sa do rôznych aktivít pri rozvíjaní kompetencií detí využívaním rozprávok, príbehov, ktoré pomáhajú deťom objavovať svet, prekonávať prekážky, riešiť konflikty, ovládať svoje správanie.

Mnohí rodičia si uvedomujú význam predprimárneho vzdelávania pre formovanie a rozvoj svojho dieťaťa, preto sa stavajú aktívnymi prvkami činnosti materskej školy.

Publikácia „Ako pomáhajú rozprávky a príbehy poznávať svet III“ je určená pedagógom predprimárneho vzdelávania, ktorí hľadajú nové podnety s cieľom rozvíjať osobnosť detí komplexne. Je zameraná na obohatenie kurikula a rôznych foriem spolupráce rodiny s materskou školou. Predstavuje formy a metódy spolupráce rodiny a materskej školy, ktoré nie sú bežné. Je praktickou ukážkou, ako v spolupráci s rodinou vytvárať hrové aktivity plné tvorivosti, voľnosti a radosti s pocitom seberealizácie detí. Ukazuje možnosti zefektívnenia spolupráce s rodinou v materských školách, možnosti celostného osobnostného rozvoja detí v priaznivej atmosfére dôvery a otvorenej komunikácie. Zámerom uvedených projektov je sprostredkovať komunikáciu medzi svetom dospelých a svetom detí prostredníctvom rozprávok a detskej literatúry.

Spolupráca s rodinou rovnako ako výchovno-vzdelávací proces je tvorivá činnosť, v ktorej učiteľka uplatňuje svoje tvorivé schopnosti, talent a citlivosť pre potreby rodín a ich detí. Navrhnuté námety sú iba ponukou, s ktorou môže učiteľka materskej školy ďalej pracovať a dotvárať ju podľa vlastných predstáv, možností a potrieb.

Autorky

1 SPOLUPRÁCA S RODINOU

Malé deti túžia po zábave, objavovaní, experimentovaní a tento záujem je potrebné podporovať a rozvíjať nielen v MŠ, ale aj mimo nej v rodine.

Učiteľka materskej školy si uvedomuje význam úlohy rodičov ako prvých a najprirodzenejších učiteľov dieťaťa. Namiesto preberania detí od rodičov mení svoje pôsobenie na poradenstvo, podporu a pedagogické vedenie rodičov počas predškolského veku ich detí.

Stretáva sa u rodičov s rôznymi motiváciami k vzdelaniu a zapojeniu sa do procesu učenia.

Považuje ich za partnerov vo vzdelávaní, ktorí majú rovnako bohaté ciele pri individuálnom vedení svojich detí. Aj keď každý sleduje svoje ciele, učiteľka si uvedomuje, že ak sa stanú spoločnými, urýchlia proces rozvoja dieťaťa. Je preto prirodzená jej intervencia do širšieho rodinného a sociálneho prostredia dieťaťa.

1.1 Participácia rodičov na stimulácii osobnostného rastu dieťaťa

Učiteľka oboznamuje rodičov s hlavnými cieľmi výchovy a vzdelávania v materskej škole, s jej prioritami a špecifikami. Rodičia svojím vyjadrením, námietkami majú možnosť uplatniť právo ovplyvňovať výchovu dieťaťa v materskej škole.

Pre spoluprácu s rodičmi učiteľka využíva rôzne príležitosti a zapája ich do života triedy rôznym spôsobom. Výchovné partnerstvo realizuje vhodným kombinovaním tradičných i netradičných, formálnych a neformálnych aktivít.

Vytvára pre rodičov možnosť zapojiť sa do niektorých aktivít v triede, a tak im umožňuje poznávať svoje dieťa v prostredí materskej školy. Tu môžu konfrontovať jeho danosti a schopnosti s inými deťmi, pozorovať jeho správanie v kolektíve a získať ďalšie informácie o svojom dieťati. Rodičia si pri tom vytvárajú predstavu o vhodných prístupoch, ktoré môžu ovplyvniť aj kvalitu výchovy v rodine.

Aby učiteľka dosiahla aktívnejšiu participáciu rodičov vo výchovno-vzdelávacom procese, pravidelne ich informuje o pripravovaných projektoch. Denné stretnutia rodičov s učiteľkou im pomáhajú získať informácie o plánovaných aktivitách triedy a ponúkajú im príležitosť zúčastniť sa na nich.

Rodičia potom môžu na ne nadviazať v domácich poznávacích aktivitách, a tak zároveň stimulovať osobnostný rast svojho dieťaťa.

Participácie rodín v oblasti predčitateľskej gramotnosti

Knihy ešte aj dnes v mnohých rodinách obstoja v konkurencii s elektronickými médiami.

Rodičia vo veľkej miere ovplyvňujú vzťah ku knihám a čitateľský vývin svojich detí. Čítanie rodičov deťom utužuje vzájomné vzťahy a má vplyv na rozvoj slovnej zásoby, myslenia, fantáziu a buduje osobnosť dieťaťa.

Deti sa učia na príkladoch svojich rodičov a je výborné, ak si spolu prezerajú a vyberajú knihy v knižnici, spoločne si ich čítajú. Takto strávený čas s deťmi je hodnotný a stáva sa devízou do budúcnosti dieťaťa.

Tento aspekt učiteľka využíva **pri inovácii v pedagogickom procese** a pripravuje pedagogické projekty, ktoré realizuje v súčinnosti s rodičmi.

Hlavnou myšlienkou projektov je sprostredkovať komunikáciu medzi svetom dospelých a svetom detí prostredníctvom rozprávok a detskej literatúry.

Detská literatúra, encyklopédie, detské časopisy, rôzne učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy sa stavajú pre učiteľku učebnými zdrojmi a predstavujú zdroj informácií pre deti a rodičov.

Pri príprave a realizácii projektov učiteľka hľadá účinné formy spolupráce a využíva jasnú, primeranú a obojstrannú komunikáciu s rodičmi, v ktorej musia:

- vysvetliť svoje zámery,
- opísať činnosti, pri ktorých budú svojim deťom nápomocní (aktivity pre deti a ich rodičov uskutočňované v rodinnom prostredí),
- sprístupniť harmonogram úloh, ktoré si vyžadujú podporu rodičov,
- informovať ich o svojich očakávaniach,
- ukázať, prípadne predviesť učebné pomôcky, knihy, pracovné listy,
- povzbudiť ich v práci a odpovedať im na prípadné otázky.

Vhodné je pripraviť si písomnú informáciu, ktorá sa dá kedykoľvek v prípade potreby využiť.

Učiteľka pri príprave projektov plánuje činnosti a aktivity tak, aby sa deti mohli podieľať na ich tvorbe a realizácii.

Pre potreby realizácie projektu v rodinnom prostredí vytvára vhodné pracovné listy. Úlohy v pracovnom liste učiteľka komunikuje obsahovo jednoducho a výstižne, aby boli zrozumiteľné

nielen deťom, ale aj rodičom. Situácie z pracovného listu dieťa potom prežíva ako hru, čo ho motivuje podať čo najlepší výkon.

Rodič môže dieťaťu radiť, ale najlepšie je, ak povzbudivými slovami motivuje dieťa k samostatnej činnosti. Preto všetky aktivity a snahy detí musí pozitívne hodnotiť, oceňovať a povzbudzovať ho. Dieťa veľmi ocení pozornosť svojho rodiča a je veľmi hrdé, keď si jeho úspechy všimne a ocení. Dieťa, ktoré je kladne hodnotené, reaguje na svoje úspechy s radosťou a úsmevom, zvyšuje sa u neho dobrý pocit zo svojho úspechu a ten sa postupne zovšeobecňuje ako životný názor a postoj.

Činnosti v pracovnom liste učiteľke slúžia ako spätná väzba o procese a výsledkoch napredovania dieťaťa v kognitívnej, perceptuálno-motorickej a sociálno-emocionálnej stránke osobnosti, čo využíva na motiváciu a stimuláciu k ďalším aktivitám.

Učiteľka hodnotenie uskutočňuje rozhovorom s dieťaťom s možnosťou jeho sebaujadrnenia tak, aby sa dieťa učilo objektívne hodnotiť samo seba a uprednostňuje sebahodnotenie dieťaťa. Sama prispôsobuje spôsoby a formy hodnotenia podľa emocionálnych a sociálnych charakteristík dieťaťa.

Učiteľka môže poukázať na klady a nedostatky, avšak s pozitívnou perspektívou.

Deti takto od učiteľky dostanú priebežné informácie o zvládaní úloh a individuálnych pokrokoch. K tomu vedie aj rodičov, ktorí svoje dieťa chvália a povzbudzujú, čo má naň pozitívny účinok.

Pri spracovaní projektov učiteľka formuluje konkrétne výchovno-vzdelávacie ciele, pričom vychádza z cieľov stanovených v učebných osnovách školského vzdelávacieho programu a prispôsobuje ich aktuálnej rozvojovej úrovni detí.

Vzdelávacie oblasti sa v uvedených projektoch rozvíjajú integrovane a sú navzájom prepojené v rámci edukačných aktivít. Projekty obsahujú aktivity, činnosti a hry na rozvoj komunikačných schopností, aktivity na rozvíjanie myšlienkových operácií, kognitívnej, verbálnej a výtvarnej tvorivosti v spojení s podnecovaním vizuálnej predstavivosti.

Zahrňajú literárnu, jazykovú, komunikatívnu, matematicko-logickú výchovu, výchovu k tvorivosti a rozvoj predčitateľskej gramotnosti.

Výkonové štandardy sú ďalej formulované do konkrétneho cieľa.

Stratégie sú uvedené prostredníctvom aktivizujúcich metód a metód predčitateľskej gramotnosti.

Napríklad hlasné čítanie je spoľahlivou metódou, ako prostredníctvom knihy podporovať záujem detí o literatúru a predovšetkým ako tento záujem stimulovať v spolupráci s rodinou.

Uvedené projekty sú koncipované na týždeň, ale záleží na učiteľke, či bude pracovať s nimi raz týždenne. Takýto systematický prístup k realizácii projektu vyvolá u detí radostné očakávanie z pravidelnej práce s rozprávkou.

1.2 Projekt: Týždeň s rozprávkami

Pedagogický projekt *Týždeň s rozprávkami* pripravený učiteľkou sa spája s množstvom detských zážitkov, kde uplatňujú pamäťovú reprodukciu v hrách, aktivitách a činnostiach založených na princípe literárnych hádaniek. Deti rozprávajú o obľúbených rozprávkach, putujú s rodičmi po rozprávkovej krajine, odomykajú, pretvárajú a zachraňujú známe rozprávky doma v rodinnom prostredí. Rodič pracuje so svojím dieťaťom a otvorene s ním komunikuje. Učiteľka takto docieľa zvýšenú mieru individualizácie výchovy v rodinnom prostredí, kde dieťa môže pracovať podľa vlastných spôsobov učenia a vlastného tempa.

1. deň: Edukačná aktivita: Triedne leporelo

Výchovno-vzdelávacie požiadavky plánované učiteľkou

Tematický okruh: Kultúra, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Knihy, písmená a číslice

Výkonový štandard: Prejaviť záujem o knihy, písmená, číslice, orientovať sa v knihách.

Cieľ: Identifikovať podľa ilustrácií obľúbenú rozprávkovú knihu, opísať vlastnými slovami ilustráciu.

Obsahový štandard: Detská, ľudová a autorská poézia a próza

Výkonový štandard: Počúvať s porozumením a citovým zaangažovaním detskú ľudovú a autorskú poéziu, rozprávky a príbehy.

Cieľ: Citlivo si vypočuť text leporela a pomenovať postavu z príbehu. Vymyslieť jej meno.

Obsahový štandard: Umelecké stvárnenie obsahu literárnych a dramatických diel

Výkonový štandard: Vyjadriť rôznymi umeleckými výrazovými prostriedkami (výtvarne) pocity a dojmy z rozprávok, príbehov a divadla.

Cieľ: Kresliť spontánne, s radosťou svoje predstavy, pokúsiť sa o ilustráciu rozprávky.

Pomôcky: Niekoľko rovnakých kníh – leporel s krátkymi príbehmi dostanú deti domov v 1. deň. Dieťa si vyberie rozprávku, ktorú rodič doma prečíta.

Pracovný list pre deti a rodičov: Triedne leporelo

Prvá strana pracovného listu

Dnes je pondelok a spolu s rodičmi odomkneme prvú rozprávočku.

Domov si si priniesol obľúbené leporelo.

1. Porozprávaj rodičom podľa obrázka, o čom asi bude.

Popros rodičov, aby ste si ho spolu prečítali.

2. Vymysli meno pre hlavnú postavu. Zajtra ho prezradíš kamarátom.

Zápis rodiča

Prečítali sme príbeh:

Čítal/-a mi ju:

Vymyslel som meno (napríklad pre medvedíka – Maznáčik):

Druhá strana pracovného listu

3. Nakresli si vlastnú ilustráciu hrdinu z rozprávky.

Toto je ilustrácia: (napr. medvedíka Maznáčika).

Výborne, podarilo sa ti spolu s rodičmi odomknúť prvú rozprávku. Získal si prvý zlatý kľúčik.

Aktivita v materskej škole – spätná väzba

Edukačná aktivita – Čítané leporelo

Cieľ: Vyjadriť vlastnými slovami pocity z počutého príbehu, rozprávky.

Vek: 5- až 6-ročné deti Pomôcky: pracovné listy prinesené deťmi, požičané leporelá

Organizácia: v triede

Postup: Vedeeme s deťmi rozhovor o tom, čo doma spolu s rodičmi čítali. Deti prerozprávajú, čo si vypočuli, prezentujú svoje pocity.

Vytvoríme výstavu z ilustrácií, ktoré deti nakreslili doma, ako reflexiu vypočutej rozprávky. Deti prezentujú vymyslené meno pre postavu z príbehu.

Záver: Pochválime deti za usilovnosť a získanie prvého zlatého kľúčika.

2. deň: Edukačná aktivita: Obľúbené rozprávky – Literárne hádanky

Výchovno-vzdelávacie požiadavky plánované učiteľkou

Tematický okruh: Kultúra, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Knihy, písmená a číslice

Výkonový štandard: Prejaviť záujem o knihy, písmená, číslice, orientovať sa v knihách.

Cieľ: Identifikovať podľa ilustrácií obľúbené a známe rozprávky, vyjadriť ich názov.

Obsahový štandard: Voľná reprodukcia literárnych textov

Výkonový štandard: Reprodukovať voľne ľudové a autorské rozprávky a príbehy.

Cieľ: Reprodukovať samostatne dej, zaujímavovo rozprávať.

Tematický okruh: Kultúra, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Experimentovanie s farbami

Výkonový štandard: Experimentovať s vlastnosťami farieb a uplatňovať ich tvorivé variácie.

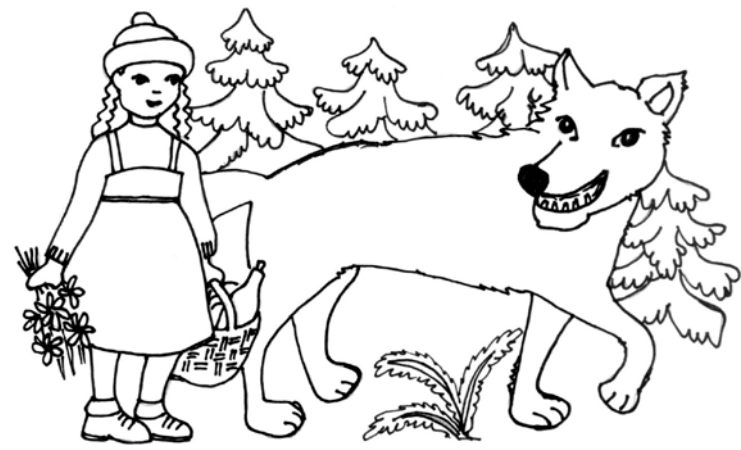
Cieľ: Uplatniť individuálny vzťah k farebnej skladbe.

Pracovný list pre deti a rodičov: Obľúbené rozprávky

Dnes je utorok a rodičom porozprávaš známe rozprávky.

Budeš hádať nakreslené hádanky.

1. Pozri si dobre obrázky a urči rozprávky, ktoré predstavujú.
2. Stručne prerozprávaj obsah rozprávok.

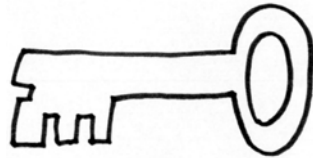

3. Dokresli farbičkami nakreslené postavičky z rozprávok tak, aby sa ti páčili.

4. Priprav si hádanku pre kamarátov a popros rodičov, aby ti ju napísali na druhú stranu pracovného listu, alebo si ju nakresli. Som zvedavá, či ju kamaráti uhádnu.

Úlohou rodiča je rozprávať sa s deťmi o známych rozprávkach na obrázkoch.

Výborne, si bystrá hlavička. Obrázkové hádanky si uhádol a dokázal si ich rodičom prerozprávať. Získal si druhý zlatý kľúčik.

Aktivita v materskej škole – spätná väzba

Edukačná aktivita – Hádanka pre kamarátov

Cieľ: Vymyslieť a zrozumiteľne povedať hádanku. Vek: 5- až 6-ročné deti Pomôcky: pracovné listy prinesené deťmi Organizácia: v triede

Postup: Vedeťme s deťmi rozhovor o tom, ako riešili doma nakreslené rozprávkové hádanky.

Po prehliadke pracovných listov s vyfarbenými postavičkami prečítame rodičmi napísané hádanky a deti ich hádajú. Nakreslené hádanky čítajú deti, prípadne si deti dávajú hádanky navzájom spamäti.

S deťmi vedíme rozhovor, ktorá hádanka sa im páčila, či ich niektorá rozveselila.

Záver: Pochválime deti za usilovnosť a získanie druhého zlatého kľúčika.

3. deň: Edukačná aktivita: Popletená rozprávka

Výchovno-vzdelávacie požiadavky plánované učiteľkou

Tematický okruh: Kultúra, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Voľná reprodukcia literárnych textov

Výkonový štandard: Reprodukovať voľne ľudové a autorské rozprávky a príbehy.

Cieľ: Spoznať na obrázkoch rozprávkové postavy a pomenovať známu rozprávku.

Rozprávať dej vlastnými slovami podľa obrázkov.

Tematický okruh: Ľudia, Kognitívna oblasť

Obsahový štandard: pasívna a aktívna slovná zásoba

Výkonový štandard: Reagovať slovne na jednoduché otázky buď jednoslovnou, viacslovnou odpoveďou alebo jednoduchou frázou.

Cieľ: Rozprávať čo najprirodzenejšie s podporou a s pomocou dospelých.

Tematický okruh: Ja som, Perceptuálno-motorická oblasť

Obsahový štandard: práca s rôznym materiálom

Výkonový štandard: Zhotoviť výtvary z rozmanitého materiálu vrátane odpadového, rôznymi technikami (strihať, lepiť, tvarovať materiál atď.), uplatňovať pri tom technickú tvorivosť.

Cieľ: Vystrihnúť predkreslené postavičky z rozprávky. Usporiadať poradie postáv podľa deja a nalepiť ich na papier.

Tematický okruh: Ľudia, Kognitívna oblasť

Obsahový štandard: priraďovanie, triedenie, usporadúvanie, zostavovanie podľa kritérií

Výkonový štandard: Priradiť, triediť a usporiadať predmety podľa určitých kritérií.

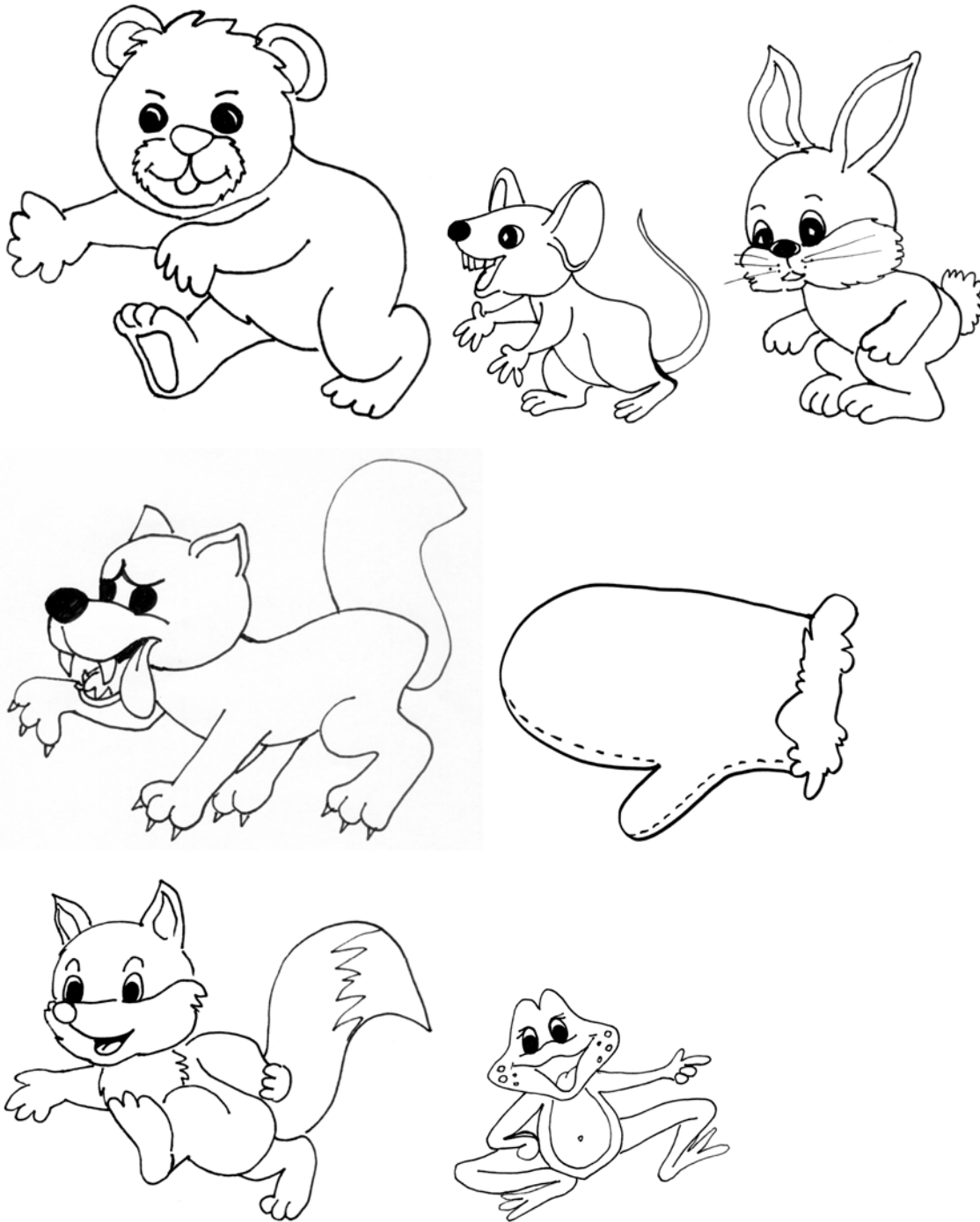
Cieľ: Usporiadať poradie postáv z rozprávky podľa deja.

Pracovní list pre deti a rodičov: Popletená rozprávka

Dnes je streda a spolu s rodičmi urobíte poriadok v popletenej rozprávke.

1. Pomenuj nakreslené obrázky.

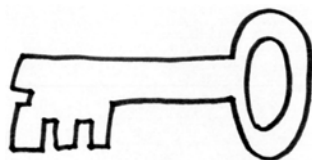
Ujo maliar nakreslil zvieratká, ako chcel a poplietol celú rozprávku.

2. Podľa ktorého nakresleného predmetu pomenovali rozprávku? (Podľa rukavičky.)
 3. Vystrihni predkreslené postavičky z rozprávky. Usporiadaj ich poradie podľa deja a nalep ich na papier.
- Rodič usmerňuje dieťa a pomáha mu otázkami: Kto prišiel prvý k rukavičke? ... Kto za myškou? ... Kto posledný? ...
4. Rozprávaj rodičom dej rozprávky vlastnými slovami podľa obrázkov, ktoré si nalepil.
 5. Obrázky zvierat si môžeš vyfarbiť.

Výborne, si šikovný. Podarilo sa ti urobiť poriadok v popletenej rozprávke a získal si tretí zlatý kľúčik.

6. Dones si do materskej školy svoju obľúbenú rozprávkovú knihu a predstavíš ju kamarátom.

Aktivita v materskej škole – spätná väzba

Edukačná aktivita – Moja obľúbená kniha

Cieľ: Prejavovať schopnosť deliť sa s obľúbenou knihou.

Vek: 5- až 6-ročné deti Pomôcky: knihy prinosené deťmi Organizácia: v triede

Postup: Vedeeme s deťmi rozhovor o tom, že každý z nás si doniesol svoju obľúbenú knihu. Aj učiteľka si donesie knihu a bude o nej rozprávať: aká je pekná, čím ju zaujala, že sa s ňou vie podeliť, aby aj iným priniesla radosť... Potom učiteľka deti motivuje, aby povedali niečo o svojej knihe, ktorú si priniesli... Deti pracujú v skupinách, vo dvojiciach. Navzájom si knihy vymieňajú, prípadne spoločne prezerajú a komunikujú o nich.

Záver: S deťmi vedeeme rozhovor, ktorá kniha kamarátov sa im páčila, prečo, či im robilo problém požičať niekomu svoju knihu.

4. deň: Edukačná aktivita: Maľované čítanie***Výchovno-vzdelávacie požiadavky plánované učiteľkou***

Tematický okruh: Kultúra, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: „Čítanie“ a „písanie“ jednoduchého príbehu

Výkonový štandard: „Čítať“ kreslený príbeh a obrázkový seriál.

Cieľ: Doplniť čítanie textu rodičom o slovo prečítaním obrázka dieťaťom.

Stratégia: Maľované čítanie

Tematický okruh: Ľudia, Kognitívna oblasť

Obsahový štandard: Základné početové úkony v číselnom rade od 1 do 10

Výkonový štandard: Priradiť číslo k danému počtu predmetov od 1 do 10.

Cieľ: Vysloviť správne číslo k počtu prvkov v skupine.

Tematický okruh: Ľudia, Kognitívna oblasť

Obsahový štandard: Priraďovanie, triedenie, usporadúvanie, zostavovanie podľa kritérií

Výkonový štandard: Priradiť, triediť a usporiadať predmety podľa určitých kritérií.

Cieľ: Vyhľadať písmená na základe vymedzenej vlastnosti – tvar a uložiť ich na zhodné písmeno.

Dokázať sledovať vopred danú cestu (napr. prstom, ceruzou).

Pracovný list pre deti a rodičov: Maľované čítanie – Dvor

Dnes je štvrtok a spolu s rodičmi si prečítate príbeh o zvieratkách.

1. Rodič a dieťa čítajú spoločne maľované čítanie. Rodič ukazuje prstom text, ktorý číta a pri obrázku požiada dieťa o spoluprácu. Úlohou dieťaťa je doplniť čítanie textu o slovo prečítaním obrázka.

Maľované čítanie – Dvor.

V JEDNO RÁNO, KEĎ SA ZOBUDILO A NAKUKLO DO KAŽDEJ ŠKÁROČKY, UVIDELO

VEDĽA DVOR. NA TOMTO DVORE JE VESELO. POTEŠILO SA. AHA, MAČACÍM

RODIČOM SA NARODILI

KAČACÍM RODIČOM SA VYLIAHLI

STAREJ SA NARODILO MALÉ RUŽOVÉ

STRAKATEJ SA VYLIAHLI

CHLPATEJ ZAJAČICI CHLPATÉ

AJ OSTATNÉ ZVIERATKÁ MAJÚ SVOJE DROBCE.

TENTO DVOR JE PLNÝ ZVIERAT.

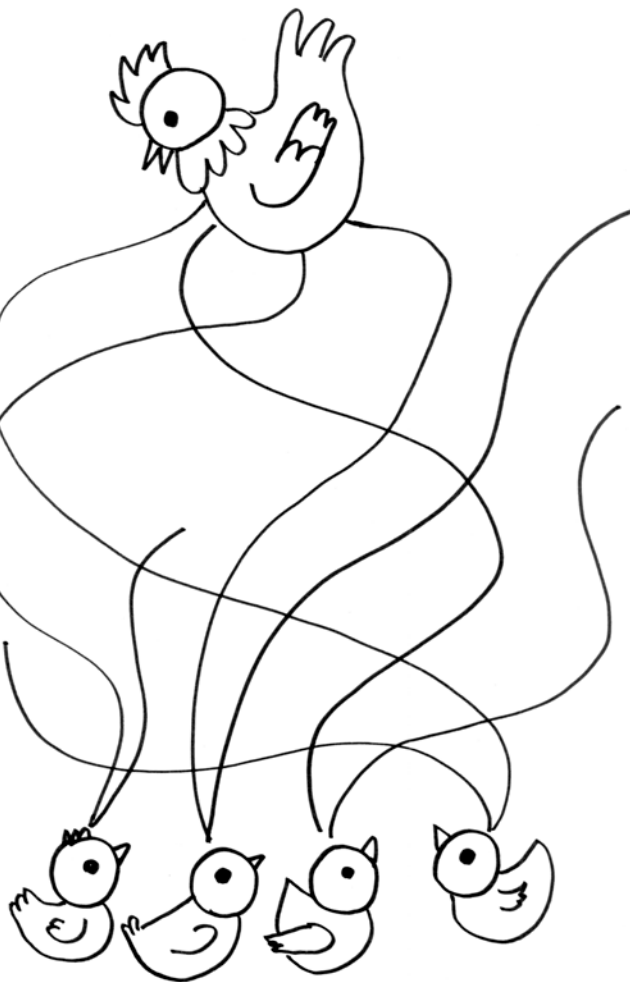
Výborne, dokázal si správne prečítať obrázky.

2. Mám pre teba ešte jednu úlohu. Spočítaj, koľko mláďat sa mamičkám narodilo a urči, koľko ich je.

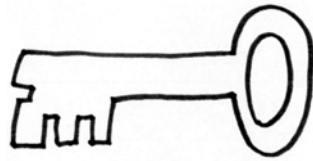
Spočítal si ich správne? Komu to ide lepšie, tebe alebo rodičom?

Pracovní list – druhá strana: Zatúlané mláďatá

3. Sleduj prstom, potom farbičkou vopred danú cestu a pomôž mláďatám nájsť tú, ktorá ich zavedie k mamičke.

Výborne, podarilo sa ti vyriešiť všetky úlohy. Získal si štvrtý zlatý kľúčik.

Edukačná aktivita v materskej škole – spätná väzba

Edukačná aktivita – Pomiešané písmená

Cieľ: Vyhľadať písmená na základe vymedzenej vlastnosti – tvaru a uložiť ich na zhodné písmeno.

Vek: 5- až 6-ročné deti Pomôcky: maľované čítanie na veľkom pracovnom liste, obrázky zvierat s ich pomenovaním, zhodné písmená abecedy

Organizácia: v triede

Postup: Vedeeme rozhovor s deťmi o maľovanom čítaní, ktoré môžu priamo pozorovať, a spoločne si ho prečítame.

Ukážeme nakreslené zvieratá z príbehu, ktoré vo svojej kresbe majú, aj svoje pomenovanie napísané veľkými písmenami...

Každé dieťa si vyberie zvieratko z maľovaného čítania, ktoré chce, vyhľadáva a prikladá písmená do jeho názvu.

Záver: S deťmi vedeeme rozhovor, či by bolo možné vymeniť obrázky zvierat so slovami, ktoré zložili do maľovaného čítania.

5. deň: Edukačná aktivita: Zmenená rozprávka***Výchovno-vzdelávacie požiadavky plánované učiteľkou***

Tematický okruh: Ja som, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Počúvanie s porozumením

Výkonový štandard: Počúvať s porozumením.

Cieľ: Pozorne počúvať rozprávku.

Tematický okruh: Ja som, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Tvorivosť v rečovom prejave

Výkonový štandard: Používať synonymá, antonymá, homonymá, vytvárať rýmy.

Cieľ: K určenému slovu z rozprávky hľadať a nahrádzať slová s opačným významom, s protikladným významom – antonymá. K určenému slovu z rozprávky hľadať a nahrádzať synonymá – slová nerovnako znejúce s rovnakým významom.

Pracovný list pre deti a rodičov: Zmenená rozprávka

Dnes je piatok a spolu s rodičmi zmeníme rozprávku.

1. Rodič dieťaťu prečíta krátku rozprávku.

Rozprávka – Stratený v lese

Po ceste lesom kráča malý chlapec.

Plakal, lebo sa stratil mamičke.

Hneval sa sám na seba, že mamičku dobre nepočúval, keď mu hovorila, aby sa od nej nevzdialil.

Hľadel hore, dole aj doprava, doľava, ale mamičku nevidel.

Nad jeho hlavou sa pohyboval biely mráčik a malý vtáčik.

„Kto mi pomôže hľadať cestu k mamičke,“ pomyslel si chlapec.

Malý vtáčik zatrepotal krídlami a vysoko vyletel.

Z výšky vidieť všetky cestičky v lese.

Vtáčik uvidel mamičku a mohol chlapcovi poradiť.

Potešený chlapec sa za radu poďakoval a rozbehol sa za mamičkou správnou cestou.

2. Nie je to obyčajná rozprávka, môžeme si ju spoločne zmeniť tak, že určené (vyznačené) slovo z rozprávky zmeníme. Nahradíme ho slovom nerovnako znejúcim, ale s rovnakým významom.

Rodič a dieťa čítajú spoločne tú istú rozprávku. Rodič ukazuje prstom text, ktorý číta, a pri vyznačenom slove požiada dieťa o spoluprácu. Úlohou dieťaťa je vymyslieť slovo s rovnakým významom a rodič vedľa zvýrazneného slova zapíše výpoveď dieťaťa.

Rozprávka: Stratený v lese

Po **cestě**.....lesom, kráčal **malý**..... chlapec.

Plakal..... lebo sa **stratil**..... mamičke.

Hneval..... sa sám na seba, že mamičku dobre nepočúval, keď mu hovorila, aby sa od nej nevzdialil.

Hľadel..... hore, dole aj doprava, doľava, ale mamičku **nevidel**.....

Nad jeho hlavou..... sa **pohyboval**..... biely **mráček**..... a malý vtáčik.

„Kto mi pomôže **hľadať**..... **cestu**..... k mamičke?“

Malý vtáčik **zatrepotal**..... krídlami a vysoko..... **vyletel**..

Z výšky **vidieť**..... všetky **cestičky**..... v lese.

Vtáčik uvidel mamičku a mohol chlapcovi **poradiť**..... .

Potešený..... chlapec sa za radu poďakoval a **rozbehol**..... sa za mamičkou správnou **cestou**..... .

Pomôcka pre rodiča: Rodič pomáha dieťaťu otázkami. Ako by sme mohli ešte povedať toto slovo?

K zvýraznenému slovu z rozprávky hľadať a nahrádzať synonymá.

Báť sa – desiť sa, hroziť sa, mať obavu, mať strach, ľakať sa

Cesta – chodník, trasa

Drobný – maličký, malinký, malý

Fňukať – lamentovať, nariekať, kvíliť, plakať, stonať, trúchliť

Hľadať – prehrabať, prehľadať, prezeráť

Hmla – mráčik, oblak, para

Hnevať sa – jedovať sa, jeziť sa, mať zlosť, zlosť sa, zúriť, našťvať sa

Hore – nad hlavou, nahor, navrchu, vo výške

Hovoriť – povedať, prehovoriť, rečniť, rozprávať, vraviť

3. Po výmene všetkých zvýraznených slov opäť rozprávku prečítajte a zdôraznite, ako ju dieťa spolu s vami zmenilo. Výmenou slov s rovnakým významom sa nám rozprávka zmenila veľmi málo.

Výborne, si bystrá hlavička, podarilo sa ti zmeniť rozprávku. Stávaš sa nositeľom posledného zlatého kľúčika. Môžeš byť aj hlavným kľúčiarom a ochrancom rozprávkovej krajiny. Spočítaj, koľko zlatých kľúčikov si získal za svoju usilovnosť.

Aktivita v materskej škole – spätná väzba

Edukačná aktivita – Zmeňme si rozprávku Cieľ: K určenému slovu z rozprávky hľadať a nahrádzať slová s opačným významom, s protikladným významom – antonymá.

Vek: 5- až 6-ročné deti Pomôcky: rozprávka napísaná na veľkom formáte, fixka Organizácia: v triede

Postup: Vedeťme s deťmi rozhovor o tom, ako doma s rodičmi zmenili rozprávku tým, že v nej zmenili slová. Čo sa stane, ak zmeníme rozprávku úplne? Zasmejeme sa na nej?

Učiteľka spolu s deťmi číta text tej istej rozprávky, ale s inými vyznačenými slovami. Ukazuje prstom text, ktorý číta, a pri vyznačenom slove požiada deti o spoluprácu. Ich úlohou je vymyslieť slovo s opačným významom a učiteľka priamo do textu pred deťmi vedľa vyznačeného slova zapíše deťmi zmenené slovo.

Stratení v lese – popletená rozprávka

Po ceste lesom kráčal **malý**..... chlapec.

Plakal....., lebo sa **stratil**..... mamičke.

Hneval..... sa sám na seba, že mamičku dobre **nepočúval**....., keď mu hovorila, aby sa od nej **vzdialil**..... .

Hľadel **hore**....., **dole**..... aj **doprava**....., **doľava**..... a mamičku **nevidel**..... vedľa seba.

Nad hlavou sa mu pohyboval **biely**..... **mráčik**.....
a **malý**..... **vtáčik**..... .

Kto nám **nepomôže**..... hľadať cestu z lesa?

Malý..... **vtáčik**..... zatrepotal krídlami
a **nevyletel**..... **nízko**..... .

Z výšky **nevidel**..... všetky cestičky v lese a **nemohol**.....
mamičke a chlapcovi poradiť.

Chlapec sa za radu **nepoďakoval**..... a s mamičkou odišli
nesprávnou..... cestou.

Záver: Čítame opäť, ale už zmenený text. Deti zisťujú, ako sa rozprávka zmenila, čo je v rozprávke inak.

V spoločnom rozhovore môžu deti vyjadriť pozitívne alebo negatívne hodnotenie rozprávky po vykonaných zmenách. Ktorá zmenená rozprávka sa ti viacej páčila? Prvá alebo druhá?

Bolo v rozprávke niečo, na čom si sa mohol zasmiať? Čo sa ti páčilo, prečo? Čo sa ti nepáčilo, prečo?

Výborne, ste bystré hlavičky. Podarilo sa nám spoločne zmeniť našu poslednú rozprávku.

Záverečná fáza projektu: Zhodnotíme pozitívne tvorivú činnosť detí a podnietime ich radosť. Spoločne vytvoríme výstavu pre rodičov, pochválime produkty detí. Deti samy ohodnotia, či si zaslúžia stať sa kľučiarimi a ochrancami rozprávkovej krajiny. Vyberú si správne množstvo sladkých kľúčov (napečené z perníkového cesta), ktoré získali pri riešení projektu.

Učiteľka s projektom ďalej pracuje a umožní v skupinách či individuálne zrealizovať aktívny záujem o plnenie projektu aj deťom, ktoré z akéhokoľvek dôvodu nezískali plný počet zlatých kľúčikov.

1.3 Projekt: Zachráňme rozprávku

Zámerom projektu je samostatne tvoriť vlastnú rozprávku.

Učiteľka v pedagogickom projekte *Zachráňme rozprávku* využíva obrovskú dávku fantázie, obrazotvornosti a tvorivosti dieťaťa predškolského veku.

Dieťa si v rámci aktivít rozvíja a uplatňuje rôzne druhy tvorivosti.

Prichádza s nápadmi na riešenie určitého problému, napríklad tvorí čo najviac originálnych návrhov, ako môže vyzeráť zámok, princezná, akým spôsobom chce oslobodiť princeznú... V projekte dieťa využíva svoju fantáziu a predstavuje si veci a udalosti v nových súvislostiach.

Učiteľka túto náročnú úlohu rozdelila na menšie úseky, ktoré môže plniť v rámci týždňa, ale môže s projektom pracovať len raz týždenne. Rodičia tak môžu dieťaťu pomôcť tvoriť vlastnú rozprávku postupne, v štádiách, ktoré sú samy o sebe úspechom a stoja za pochvalu.

Každá rodina po malých častiach vymýšľa vlastnú originálnu rozprávku, aj keď určité prvky budú mať rozprávky všetkých detí spoločné. V rámci triedy tak vznikne niekoľko variácií tej istej rozprávky.

1. deň: Edukačná aktivita: Tajomný zámok

Výchovno-vzdelávacie požiadavky plánované učiteľkou

Tematický okruh: Ja som, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Pasívna a aktívna slovná zásoba

Výkonový štandard: Rozširovať si pasívnu a aktívnu slovnú zásobu.

Cieľ: Spontánne sa zapájať do rozhovoru o predmetoch, javoch, činnostiach, o svojich pocitoch, osobných záujmoch, zážitkoch a skúsenostiach.

Tematický okruh: Ja som, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Zmysluplnosť rečového prejavu

Výkonový štandard: Uplatniť aktívnu slovnú zásobu vzhľadom na obsahový kontext.

Cieľ: V spolupráci s rodičom vymyslieť zaujímavý príbeh. Zmysluplne nadviazať na poslednú vetu rodiča a čo najpresnejšie opisovať fantazijné predstavy (tvoriť čo najväčšie množstvo nápadov).

Tematický okruh: Ja som, Perceptuálno-motorická oblasť

Obsahový štandard: Technická tvorivosť

Výkonový štandard: Zhotoviť výtvary zo skladačiek a stavebníc z rôzneho materiálu postupne od väčších dielcov až po drobné dieliky podľa vlastnej fantázie a podľa predlohy.

Cieľ: Konštruovať tvorivo, technicky správne z rôznych stavebníc.

Tematický okruh: Ľudia, Kognitívna oblasť

Obsahový štandard: Plošná a priestorová predstavivosť

Výkonový štandard: Poznať, rozlíšiť, priradiť, triediť a určiť niektoré priestorové geometrické tvary.

Cieľ: Pomenovať priestorové tvary.

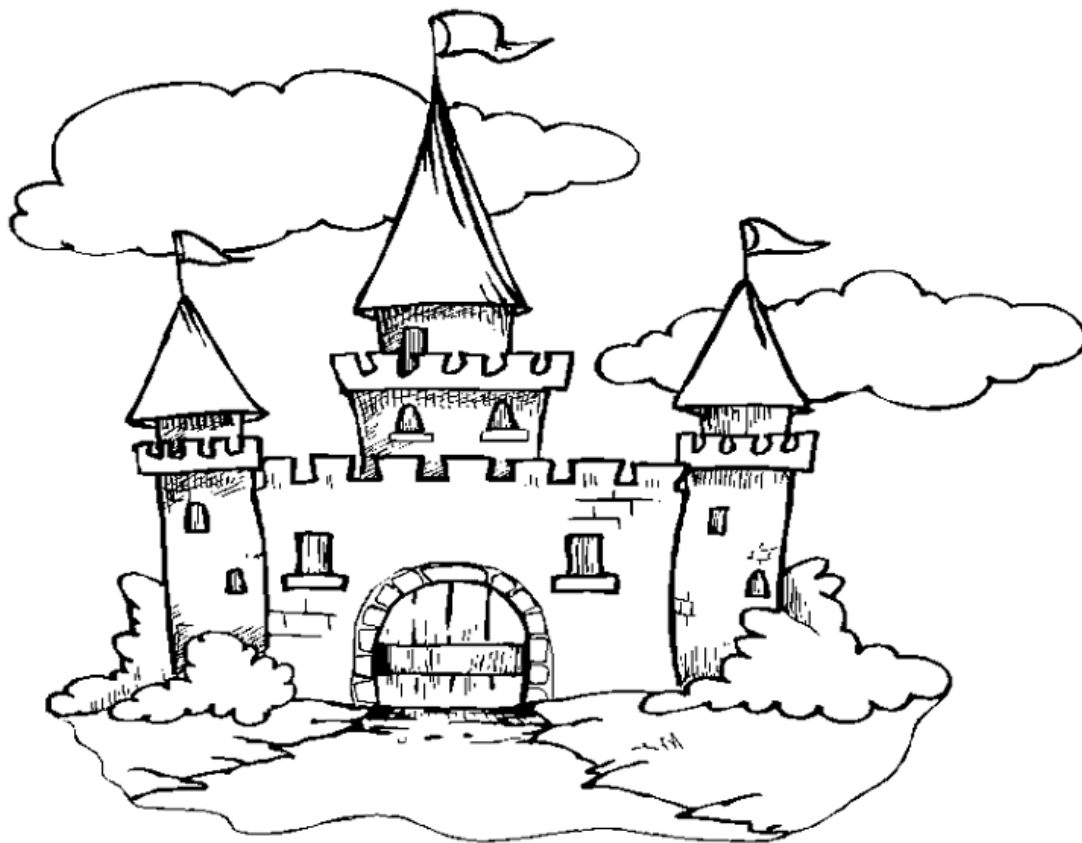
Pracovní list pre deti a rodičov: Tajomný zámok

Dnes spolu s rodičmi vstúpime do tajomného zámku a vymyslíme zaujímavý príbeh.

1. Pomenuj, čo je nakreslené na obrázku. (zámok) Opíš, ako vyzerá.

.....

Naša rozprávka bude o tom, čo sa mohlo stať v tomto zámku.

2. Rozprávania začne rodič.

Kde bolo, tam bolo, uprostred hustého lesa, na vysokej skale sa týčil krásny biely zámok. Predstav si, že si sa práve teraz ocitol v tomto tajomnom zámku.

Úlohou dieťaťa je pokračovať, nadväzujúc na rozprávania rodiča.

Výpovede dieťaťa zapíše rodič.

3. Porozprávaj, čo si tam videl

4. Porozprávaj, aké zázračné predmety zámok skrýval

5. Porozprávaj, s kým si sa stretol

6. Porozprávaj, čo si tam zažil

Výborne, dokázal si vymyslieť rozprávku o tajomnom zámku.

7. Postav si s mamičkou a oteckom zámok z kociek tak, aby nechýbali zámocké veže, v ktorých bývajú princezné.

Pri stavbe zámku poraď rodičom, aké majú použiť tvary (priestorové geometrické tvary) a správne ich pomenuj.

Výborne, si šikovný staviteľ, podarilo sa ti postaviť krásny zámok. Získal si zlatý dukát z bohatstva tajomného zámku.

Aktivita v materskej škole – spätná väzba

Spolu s kamarátmi v triede si postavíme ten najväčší tajuplný zámok, v ktorom sa bude odohrávať naša rozprávka. Deti samy zhodnotia svoju činnosť, učiteľka pozitívne pochválí činnosti detí.

Edukačná aktivita – Tajomný zámok

Cieľ: Prejaviť primeranú schopnosť počúvať hovoriaceho a v rozprávaní nadviazať na slová kamaráta.

Vek: 5- až 6-ročné deti

Pomôcky: postavený zámok

Postup: Deti počas hier postavia zámok, o ktorom sa porozprávame a vytvoríme o ňom príbeh, ktorý nikto nepozná to, aký bude, záleží iba na ich rozprávaní.

Základom je nadväzovanie jedného rozprávača na druhého v rozprávaní načatého príbehu (reťazové rozprávanie). Všetci sedia v kruhu, jeden začína rozprávanie. Jeho dĺžka musí byť obmedzená, napr. na jednu vetu alebo sa rozpráva až do prerušenia, ktoré je vopred stanovené. Stanoví sa tiež pravidlo pri preberaní rozprávania (vedľa sediaci hráč, na koho učiteľka ukáže, komu zakotúľa loptičku a podobne). Priebeh rozprávania je usmerňovaný učiteľkou.

Záver: Rozprávame sa, či sa im vzniknutý príbeh páčil, čo by bolo pre ne ľahšie: vymyslieť príbeh samostatne alebo nadviazať na slová spoluhráča.

2. deň: Edukačná aktivita: Zakliata princezná***Výchovno-vzdelávacie požiadavky plánované učiteľkou***

Tematický okruh: Ja som, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Tvorivosť v rečovom prejave

Výkonový štandard: Používať synonymá, antonymá, homonymá, vytvárať rýmy.

Cieľ: Vysvetliť slová rovnako znejúce, ale rozličného významu – homonymá.

Aktívne používať v rečovom prejave všetky slovné druhy (podstatné mená, prídavné mená, zámená, číslovky, slovesá, príslovky...).

Tematický okruh: Kultúra, Kognitívna oblasť

Obsahový štandard: Hračky a predmety

Výkonový štandard: Vnímať a rozoznať, že hračky a predmety sú z rôzneho materiálu, ktorý má rôzny povrch, tvar, farbu, veľkosť...

Cieľ: Rozlíšiť a opísať rozdiely.

Pracovný list pre deti a rodičov: Zakliata princezná

Dnes spolu s rodičmi zachránime princeznú.

Postavili ste si s rodičmi zámok, presne taký, v akom žije v rozprávkach princezná.

Naša rozprávka môže teda pokračovať:

1. Rodič číta rozprávku.

Kde bolo, tam bolo, uprostred hustého lesa sa na vysokej skale týčil biely prekrásny zámok. Každý, kto išiel okolo, zatúžil vojsť dnu a odhaliť všetky jeho tajomstvá. Nebolo to však jednoduché, lebo zámocká brána mohla pustiť dnu iba toho, kto dokázal vysvetliť rovnako znejúce slová, ale s rozličným významom.

2. Tajomný hlas brány sa ozval: „Ak chceš vojsť dnu, musíš mi vysvetliť, čo znamená slovo zámok a slovo zámok.“

Vysvetli význam slov rodičom.

zámok – zámok

Odpoveď dieťaťa rodič zapíše

Pomôcka pre rodiča, jedna z možností – Zámok je dom, v ktorom býva kráľ a princezná. Zámok je aj železný predmet, ktorý visí na bráne.

Si bystrá hlavička a brána sa ti otvára. Zámocká brána ťa vpustila do zámku. Prvé, čo si uvidel, bola zakliata princezná. Stála ako socha pred zrkadlom.

Predstav si ju a pokús sa opísať ju rodičom. Výpovede dieťaťa zapíše rodič.

Ako si spoznal, že je to princezná?

Čo princeznám nesmie chýbať?

Aká je? Dieťa má vymenovať čo najviac prívlastkov. Motivujeme deti k produkovaniu množstva prídavných mien. Aké má vlasy? Aké šaty?

Vymysli jej meno:

Opis princeznej dieťaťom:

Riešenie úlohy na jednoduchom pracovnom liste.

Princezná stojí pred zrkadlom a ty si opísal, aká je krásna. Čarodejník ju zaklial a ona sa nemôže pohnúť z miesta. Ak ju chceš zachrániť, musíš zistiť, čo sa zmenilo na vzhľade princeznej v zrkadle a určiť odlišnosti.

Čo je odlišné?

Cieľ: Zistiť a pomenovať, čo je na princeznej v zrkadle odlišné.

Ak sa ti podarí samému nájsť všetkých 8 odlišností, princeznú si zo zakliatia oslobodil. Nevzdávaj sa a dobre sa sústreď na obrázok. Ak budeš pozorný, dokážeš to. Ceruzkou priamo na obrázku označ chybu.

Rodičia kontrolujú.

Gratulujem! Princezná je šťastná. Našiel si 8 odlišností a tak si ju zachránil. Získal si zlatý dukát z bohatstva tajomného zámku.

Aktivita v materskej škole – spätná väzba

Edukačná aktivita – Meno pre princeznú

Cieľ: Opísať princeznú podľa predstáv a fantázie.

Vek: 5- až 6-ročné deti

Pomôcky: obrázok princeznej

Postup: S deťmi sa rozprávame na tému princezná, opisujeme jej osobu podľa predstáv a fantázie detí. Úlohou detí je vymyslieť jej meno (Krasnenka). Pokračovaním hry je aj vymyslieť meno jeden pre druhého alebo len pre seba rôzne pekné, milé, ale i žartovné pomenovania (Spáčik, Skákajko a pod.).

3. deň: Edukačná aktivita: Tri princezné***Výchovno-vzdelávacie požiadavky plánované učiteľkou***

Tematický okruh: Ľudia, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Orientácia v emóciách iných osôb

Výkonový štandard: Rozlišovať pozitívne i negatívne emócie druhých osôb.

Cieľ: Intuitívne vycítiť a rozoznať citové rozpoloženie rozprávkových postáv, vymyslieť situáciu, v ktorej sa ocitli rozprávkové postavy s citovým prežívaním.

Cieľ: Poznať typické znaky emócií a vyjadriť ich pomocou mimiky a gest.

Cieľ: Výtvarne vyjadriť pocity z určitej situácie. Prostredníctvom výtvarnej skratky zobrazíť tváre s veselým, so smutným a s nahnevaným výrazom. Znázorniť emócie výtvarne.

Tematický okruh: Ja som, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Pasívna a aktívna slovná zásoba

Výkonový štandard: Rozširovať si pasívnu a aktívnu slovnú zásobu.

Cieľ: Verbálne vyjadriť dôvody jednotlivých emócií a použiť slová, ktoré s danou emóciou súvisia, hľadať a nahrádzať synonymá.

Pracovný list pre deti a rodičov: Tri princezné

Dnes spolu s rodičmi vymyslíme, čo sa stalo princeznám v tajuplnom zámku.

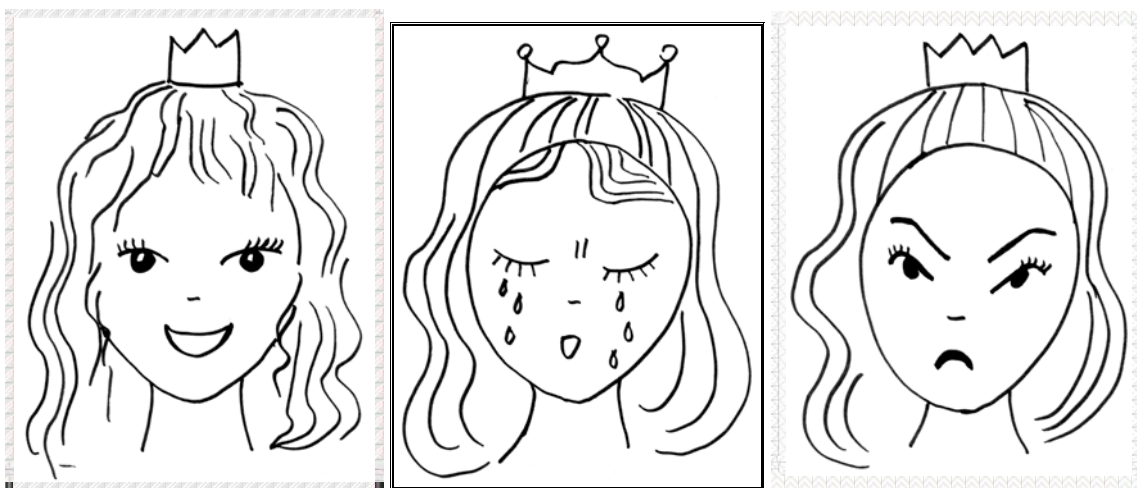
Pokračujeme v našej rozprávke. Rodičia do rozprávky vložia meno svojho dieťaťa.

Kde bolo, tam bolo, uprostred hustého lesa sa na vysokej skale týčil biely krásny zámok. Každý, kto išiel okolo, zatúžil vojsť dnu a odhaliť všetky jeho tajomstvá. Nebolo to však jednoduché, lebo zámocká brána mohla vpustiť dnu iba toho, kto dokáže vyriešiť čiernokňazníkovú úlohu. Jedného dňa k bráne prišiel/-la (meno vášho dieťaťa) a začul/-a tajomný hlas: „Vysvetli mi, čo znamená slovo zámok a slovo zámok.“ Po správnej odpovedi sa zámocká brána otvorila.

...meno dieťaťa... uprostred veľkej komnaty uvidel/-a krásnu princeznú. V dlhých kvetovaných šatách so zlatou korunou na hlave stála ako socha pred zrkadlom. Márne na ňu ...meno dieťaťa... volal/-a, márna ju ťahal/-a za ruku, ani sa nepohla. Vtedy si všimol/-la, že princeznin obraz v zrkadle je trochu iný ako samotná princezná. Hneď pochopil/-a, že zrkadlo nie je obyčajné, ale čarovné. Začal/-a hľadať všetky chyby, ktoré ukázalo zrkadlo.

Vymenovanie odlišností

Keď sa ...meno dieťaťa... podarilo objaviť všetky odlišnosti, zrkadlo zažiarilo a princezná sa usmiala: „Ďakujem ti, ...meno dieťaťa..., zachránil/-a si ma pred kľatbou čarodejníka. Pomôž mi oslobodiť aj moje sestry.“ Chytila ...meno dieťaťa... za ruku a zaviedla ho/-ju pred tri obrazy.

Na prvom obraze bola veselá oslobodená princezná. Na druhom smutná, uplakaná princezná a na treťom obraze bola veľmi nahnevaná princezná.

Spočítaj, koľko princezien žilo na zámku:

Vymysli dôvody, situáciu, čo sa stalo princeznám, keď ich maliar takto nakreslil.

Pomôcka pre rodičov: Vymýšľať slová, ktoré s danou emóciou súvisia.

▫ Ako môžeme povedať, keď princezná je veselá? – raduje sa, teší sa, žartuje, zabáva sa
Vymysli dôvody, situáciu, prečo bola princezná veselá:.....

▫ Ako môžeme povedať, že princezná bola smutná? – žiaľila, bola zarmútená, plakala, tiekli jej slzy, lamentovala, nariekala, kvílila, stonala

Vymysli dôvody, situáciu, prečo bola princezná smutná:.....

Ako môžeme povedať, že princezná bola nahnevaná? – zlostila sa, bola nepriateľská, rozčúlená, rozhorčená, jedovala sa, mala zlosť, zúrila, bola našťvaná

Vymysli dôvody, situáciu, prečo bola princezná nahnevaná:

Vymysli princeznám mená podľa ich prežívania. Výpovede dieťaťa zapíše rodič.

veselá princezná – napr. Veselka

smutná princezná – napr. Uplakanda

nahnevaná princezná – napr. Hnevajka

Druhá strana pracovného listu

Úlohou dieťaťa je nakresliť do vyznačených kruhov tváre troch princezien (smutná, veselá, nahnevaná) a vyjadriť ich pomocou mimiky a gest. Ako sa tváriš, keď si veselý/-á, smutný/-á, nahnevaný/-á.

Rodič dieťa pochváli a vyzdvihne, že každá princezná, ktorú nakreslil, je jedinečná.

Získal si tretí zlatý dukát z bohatstva tajomného zámku.

Aktivita v materskej škole – spätná väzba.

Edukačná aktivita – Obrazy emócií

Cieľ: Diferencovane vnímať prejavy emócií a vyjadriť emócie.

Pomôcky: tváre ľudí z časopisov s rôznym emocionálnym výrazom, nožničky, lepidlo...

Vek: 5- až 6-ročné deti

Postup: Prečítame, ktoré mená vybrali deti princeznám. Rozdelíme sa na 3 skupiny a pantomimicky znázorníme prežívanie radosti, smútku, zlosti. Deti si vyberú obrázok, vystrihnú tvár a nalepia na spoločný obraz s danou emóciou. Z obrázkov kolážou vytvoríme obraz radosti, obraz smútku a obraz zlosti, ktoré vystavíme aj pre rodičov.

4. deň: Edukačná aktivita: Koniec rozprávky

Výchovno-vzdelávacie požiadavky plánované učiteľkou

Tematický okruh: Kultúra, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Literárno-dramatická tvorivosť

Výkonový štandard: Reprodukovať voľne ľudové a autorské rozprávky a príbehy.

Cieľ: Čo najsamostatnejšie reprodukovať časti rozprávky a vymyslieť jej koniec. Vytvoriť vlastnú myšlienku nadväzujúcu na príbeh.

Tematický okruh: Kultúra, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Rytmizácia riekaniiek a piesní.

Výkonový štandard: Rytmizovať ľudové riekanky a detské ľudové a umelé piesne hrou na tele alebo prostredníctvom Orffovho inštrumentára.

Cieľ: Rytmizovať riekanku z rozprávky hrou na detské ľahko ovládateľné hudobné nástroje (Orffov inštrumentár a detské rytmické nástroje).

Tematický okruh: Kultúra, Perceptuálno-motorická oblasť

Obsahový štandard: Tanec a pohybová improvizácia

Výkonový štandard: Uplatňovať tanečné prvky (cvalové poskoky, poskočný krok, otočky, úklony).

Cieľ: Vystihnúť hravými pohybmi (tlieskaním, podupmi) i tanečnými krokmi (rôzne druhy chôdze, beh, cval) tempo, dynamiku piesní. V hudobno-pohybových a detských tanečných hrách uplatňovať rôzne tanečné prvky (cvalové poskoky, poskočný krok, otočky, úklony a iné).

Pracovný list pre deti a rodičov: Koniec rozprávky

Dnes spolu s rodičmi vymyslíš, ako sa rozprávka mohla skončiť.

Konečne je tu rozprávka o princeznách zo zámku. Pozorne počúvaj, lebo do čítania rodičov sa môžeš zapojiť aj ty svojím rozprávaním. Rozprávka je aj o tebe.

Rodič číta už doplnenú rozprávku:

Kde bolo, tam bolo, uprostred hustého lesa sa na vysokej skale sa týčil biely prekrásny zámok. Každý, kto išiel okolo, zatúžil vojsť dnu a odhaliť všetky jeho tajomstvá. Nebolo to však jednoduché, lebo zámocká brána mohla vpustiť dnu iba toho, kto dokázal vyriešiť čarodejnícku úlohu. Jedného dňa k bráne prišiel *Janko* a začul tajomný hlas: „Ak chceš vojsť dnu, musíš mi vysvetliť, čo znamená slovo zámok a slovo zámok.“ *Janko* bol bystrý chlapec a smelo odpovedal: „Zámok je dom, v ktorom býva kráľ a princezná. Zámok je aj železný predmet, ktorý visí na bráne.“

Po správnej odpovedi sa zámocká brána otvorila.

Janko vošiel dnu a uprostred veľkej komnaty uvidel prekrásnu princeznú.

V dlhých kvetovaných šatách so zlatou korunou na hlave stála ako socha pred zrkadlom. Márne na ňu *Janko* volal, márne ju ťahal za ruku, ani sa nepohla. Vtedy si všimol, že princeznin obraz v zrkadle je trochu iný ako samotná princezná. Začal hľadať odlišnosti.

Keď sa mu ich podarilo všetky objaviť, zrkadlo zažiarilo a princezná sa usmiala: „Ďakujem ti, *Janko*, zachránil si ma pred kliatbou čarodejníka. Prosím ťa, pomôž mi oslobodiť aj moje sestry.“ Chytila *Janka* za ruku a zaviedla ho pred tri obrazy. Na prvom obraze bola veselá oslobodená princezná a volala sa *Veselka*. Na druhom bola smutná, uplakaná princezná a

volala sa *Uplakanda*. Na treťom obraze bola veľmi nahnevaná princezná, ktorá sa volala *Hnevajka*.

1. Porozmýšľaj, ako by si princezné rozveselil.

Rozprávku dopĺňa dieťaťa a rodič túto časť zapíše.

Ako by si rozveselil smutnú princeznú?

Pomôcka pre rodiča, jedna z možností – Z vrecka vybral dve paličky a smutnej princeznej zaspieval riekanku, pričom v rytme hral na paličkách.

Neplač, princezná, neplač, kúpime ti klepáč a keď budeš plakať, budeme ti klepať.

Princezná sa usmiala a prestala plakať, lebo sa jej *Jankova* hra páčila.

Nahnevaná princezná sa aj naďalej mračila a hnevala.

Rozprávku dopĺňa dieťa a rodič túto časť zapíše.

Ako by si rozveselil nahnevanú princeznú?

Pomôcka pre rodiča, jedna z možností – *Janko* s dvoma odkliatymi princeznami začal tancovať a spievať. Bolo im tak veselo, že to nevydržala ani nahnevaná princezná a pridala sa do tanca. Tancovali a tancovali a tancovali...

Zaspievaj alebo popros rodičov, aby pustili princeznám tvoju obľúbenú pesničku, a zatancujte si.

Čo si myslíš, podarilo sa ti princezné zachrániť pred čarami čarodejníka a rozveseliť ich?

Ako sa skončí tvoja rozprávka? Môžeš vymyslieť koniec rozprávky.

Výpovede dieťaťa zapíše rodič.

Ako sa volá tvoja vymyslená rozprávka?

Ako sa volá tvoja obľúbená pesnička?

Ako sa skončila rozprávka?

Výborne, si veľmi šikovný, podarilo sa ti postaviť krásny zámok, oslobodiť a nakresliť princezné a vymyslieť koniec rozprávky. Získal si štvrtý zlatý dukát z bohatstva tajomného zámku.

Aktivita v materskej škole – spätná väzba

Edukačná aktivita – Radosť z oslobodenia

Cieľ: Rytmizovať riekanku hrou na detské ľahko ovládateľné hudobné nástroje. Vystihnúť hravými pohybmi i tanečnými krokmi tempo, dynamiku známych piesní.

Pomôcky: detské rytmické nástroje

Vek: 5- až 6-ročné deti

Postup: Na druhý deň si v materskej škole pripomenieme radosť princezien zo záchrany a vyslobodenia. Spoločne si zaspievame a zahráme riekanky a piesne, ktoré navrhnu deti.

Podelíme sa o svoje nápady, ako rozveseliť smutnú a nahnevanú princeznú. V hudobno-pohybovom stvárnení môžu deti svoj nápad realizovať (zaspievajú veselú pieseň, veselo zatancujú, predvedú veselú pantomímu...).

5. deň: Edukačná aktivita: Obrázky k rozprávke

Výchovno-vzdelávacie požiadavky plánované učiteľkou

Tematický okruh: Kultúra, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Umelecké stvárnenie obsahu literárnych a dramatických diel

Výkonový štandard: Vyjadriť výtvarnými výrazovými prostriedkami pocity a dojmy z rozprávok, príbehov a divadla.

Cieľ: Kresliť spontánne, s radosťou svoje predstavy, pokúsiť sa o ilustráciu rozprávky.

Slovne sa vyjadriť o obsahu kresby, vypovedať o dejových súvislostiach, spresňovať predstavu o kresbe prostredníctvom rozhovoru a uplatňovať ju v kreslení.

Pracovný list pre deti a rodičov: Obrázky k rozprávke

Dnes si spolu s rodičmi prečítame svoju rozprávku a obohatíme ju obrázkami.

S deťmi ste si počas týždňa vymysleli vlastnú rozprávku o tajomnom zámku a zakliatych princeznách. Nie je to len taká obyčajná rozprávka. Vystupuje v nej aj vaše dieťa, ktorého meno ste vpísali priamo do textu rozprávky. Po celý týždeň bolo šikovné, riešilo pripravené úlohy a pomohlo zachrániť zakliate princezné. Rozprávku ste si postupne dopĺňali o výpovede dieťaťa. Pochváľte ho, vytvorilo si svoju vlastnú rozprávku.

Prečítajte si ju dnes naposledy spoločne.

Rodič číta vlastnú rozprávku dopĺňovanú počas týždňa dieťaťom.

Rozprávka – Tajomný zámok a zakliate princezné

Jedna z možností:

Kde bolo, tam bolo, uprostred hustého lesa sa na vysokej skale týčil biely, prekrásny zámok. Každý, kto išiel okolo, zatúžil vojsť dnu a odhaliť všetky jeho tajomstvá. Nebolo to však jednoduché, lebo zámocká brána mohla vpustiť dnu iba toho, kto dokázal vyriešiť čarodejnícku úlohu. Jedného dňa k bráne prišiel Janko a začul tajomný hlas: „Ak chceš vojsť dnu, musíš mi vysvetliť, čo znamená slovo zámok a slovo zámok.“ Janko bol bystrý chlapec a smelo odpovedal: „Zámok je dom, v ktorom býva kráľ a princezná. Zámok je aj železný predmet, ktorý visí na bráne.“ Po správnej odpovedi sa zámocká brána otvorila.

Janko vošiel dnu a uprostred veľkej komnaty uvidel prekrásnu princeznú. Bola v dlhých kvetovaných šatách so zlatou korunou na hlave a stála ako socha pred zrkadlom.

Márne na ňu Janko volal, márne ju ťahal za ruku, ani sa nepohla. Vtedy si všimol, že princeznin obraz v zrkadle je trochu iný ako samotná princezná.

Hľadal všetky odlišnosti a keď sa mu podarilo všetky objaviť, zrkadlo zažiarilo a princezná sa usmiala:

„Ďakujem ti, Janko, zachránil si ma pred kliatbou čarodejníka. Prosím ťa, pomôž mi oslobodiť aj moje sestry.“ Chytila Janka za ruku a zaviedla ho pred tri obrazy. Na prvom obraze bola veselá oslobodená princezná, na druhom bola smutná, uplakaná princezná a na treťom obraze bola veľmi nahnevaná princezná. Janko nelenil, z vrečka vybral dve paličky a smutej princeznej zaspieval riekanku, pričom v rytme hral na paličkách: „Neplač, princezná, neplač, kúpime ti klepáč, a keď budeš plakať, budeme ti klepať.“ Princezná sa usmiala a prestala plakať, lebo Jankova riekanka a hra sa jej páčili. No nahnevaná princezná sa aj naďalej mračila a hnevala.

Janko s dvoma odkliatymi princeznami začal spievať a tancovať. Bolo im tak veselo, že to nevydržala ani nahnevaná princezná a pridala sa do tanca. Tancovali a tancovali a tancovali.

Na zámku bola papierová zem a oni sa pretancovali až sem. Na vrbe je zvonec a rozprávke je koniec.

Vyzvite dieťa, aby výtvarne vyjadrilo svoje zážitky a predstavy vyvolané čítaním rozprávky a pokúsilo sa o jej ilustráciu.

- a) Nakresli, ako asi vyzerá postava z príbehu, ktorá sa ti najviac páči.
- b) Čo by si na nej vylepšil, aby sa ti páčila ešte viac?...

Výtvarné vyjadrenie týchto zážitkov môže dieťa následne komentovať.

Výborne, si bystrá hlavička, podarilo sa ti vymyslieť a zachrániť rozprávku. Nakreslil si obrázok k rozprávke a získal tak posledný zlatý papierový dukát.

Spočítaj, koľko papierových dukátov si získal za svoju usilovnosť a prines si ich do MŠ. Vymeniš ich za zlaté dukáty z bohatstva tajomného zámku.

Na konci týždňa učiteľka nesmie zabudnúť na spätnú väzbu smerom k rodičom.

Milí rodičia!

Ďakujem Vám, že ste si našli čas a spoločne so svojimi deťmi sa vám podarilo vymyslieť peknú rozprávku a zachrániť zakliate princezné.

Zapojením sa do projektu *Zachráňme rozprávku*, čítaním a spoločným riešením úloh ste urobili pre vaše dieťa neporovnateľne viac, ako keby ste ho posadili pred televíznu obrazovku.

Všetky texty a ilustrácie, ktoré sa viažu na spoločne vymyslenú rozprávku o princeznách, prineste do materskej školy. Obohatíme kresbami detí text rozprávky a vytvoríme si vlastnú knihu **Tajomný zámok a zakliate princezné**.

Aktivita v materskej škole – spätná väzba

Edukačná aktivita – Zakliate kráľovstvo

Cieľ: Správať sa uvoľnene a nenútené.

Pomôcky: čarodejnica čiapka, farebné kocky

Postup: Nadviažeme na zachránenú rozprávku. V kráľovstve vládne zlý čarodejník. Jeho moc je ukrytá vo farebných kockách, ktoré stráži. Deti môžu všetkým v kráľovstve pomôcť, keď prekonajú strach a získajú kocky. Ísť môžu len vtedy, keď sa čarodejník nepozera, a rovnako nepozorovane sa musia s kockami vrátiť späť. Deti musia chodiť potichu a pomaly. Koho čarodejník uvidí, ten skamenie a vyslobodiť ho môžu deti pohladením. Keď má čarodejník hlavu sklonenú, vtedy deti kráčajú vpred. Keď hlavu zodvihne, musia sa zastaviť. Pokračovať môžu opäť vtedy, keď skloní hlavu. Deti čarodejníka premôžu vtedy, keď získajú všetky kocky a vrátia sa do východiskovej polohy. Deti zbavili čarodejníka jeho moci a oslobodili celé kráľovstvo.

Záverečná fáza projektu: Porozprávame sa o našich rozprávkach. Pôjde o rozhovory na hodnotiace a kritické myslenie z realizácie projektu.

Deti môžu vyjadriť pozitívne alebo negatívne hodnotenie, vyjadriť svoj názor.

Čo sa ti páčilo, prečo?

Čo sa ti nepáčilo, prečo?

Zhodnotíme pozitívne tvorivú činnosť detí a podnietime ich radosť. Spoločne z detských ilustrácií vytvoríme výstavu pre rodičov. Deti sa samy ohodnotia a vyberú si zo zámockého pokladu správne množstvo zlatých dukátov (čokoládových), ktoré získali pri riešení úloh.

Táto záverečná fáza projektu učiteľke umožňuje plniť ďalšie ciele z učebných osnov školského vzdelávacieho programu.

Tematický okruh: Ja som, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Sebahodnotenie

Výkonový štandard: Uvedomovať si a uplatňovať vlastnú jedinečnosť a vlastné nápady so zreteľom na jedinečnosť iných detí v skupine.

Cieľ: Prijatť uznanie a pochvalu od kamarátov, vyjadrovať uznanie a pochvalu kamarátovi, oceňovať jeho schopnosti.

Obsahový štandard: Sebahodnotenie

Výkonový štandard: Hodnotiť svoje vlastné schopnosti v rôznych činnostiach.

Cieľ: Prejaviť samostatnú aktivitu v hrách a činnostiach projektu, hodnotiť svoje schopnosti a postupne poznávať svoje možnosti.

Tematický okruh: Ľudia, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Otvorená komunikácia

Výkonový štandard: Komunikovať otvorene bez bariér a predsudkov.

Cieľ: Zapájať sa do konštruktívneho rozhovoru s vrstovníkmi.

Učiteľka s projektom ďalej pracuje a umožní zrealizovať aktívny záujem o plnenie projektu aj deťom, ktoré z akéhokoľvek dôvodu nezískali plný počet zlatých dukátov.

Pedagogické projekty často vyústia do ďalších aktivít.

Napríklad:

1. V spolupráci s rodičmi môže učiteľka vytvoriť z textov a obrázkov vlastnú knihu s názvom **Tajomný zámok a zakliate princezné.**

2. Rozprávky detí môže učiteľka čítať pred spaním na pokračovanie a postupne deti spoznajú všetky príbehy kamarátov.

3. Knihu vystavíme a ponecháme ju putovať po rodinách podľa záujmu rodičov.

4. Nepriamym pokračovaním projektu sa stáva divadielko hrané deťmi pre rodičov na besiedke: **Tajomný zámok a zakliate princezné.**

Dokonalé poznanie textu umožňuje v improvizovaných scénkach zahrať celý dej rozprávky.

1.4 Projekt: Deň v rozprávke

Materské školy v dnešnej dobe dostávajú možnosť slobodne formulovať predstavy o podobe predprimárneho vzdelávania a využívajú nielen inovácie v pedagogickom procese, ale aj inovácie v spolupráci s rodičmi a miestnou komunitou.

Príprava a tvorba rôznych projektov a tvorivých dielní je výsledkom tímovej práce pedagógov predprimárneho vzdelávania. Využívajú v nich rôzne stratégie na pedagogickú prezentáciu výchovno-vzdelávacieho procesu. Ich cieľom je zlepšiť angažovanosť a začlenenie rodičov a miestnej komunity do života materskej školy.

K rôznym existujúcim akciám patrí aj deň otvorených dverí s tvorivými dielňami pre rodičov, deti a miestnu komunitu.

Učiteľky tu prezentujú svoje pedagogické postupy a pomôcky, ktorými možno dosiahnuť veľmi dobré výsledky v osobnostnom rozvoji detí.

Tvorivé dielne s aktivitami by mali bez podpory rodiny len formálny charakter. Preto je potrebné, aby rodina dieťaťa so školou komunikovala a bola zainteresovaná do dynamiky vzťahov rodina a škola, škola a rodina.

Výchovné spoločenstvo založené na spolupatričnosti detí, učiteliek a rodičov pozitívne ovplyvňuje spoločensky žiaduce správanie a postoje dieťaťa. Vzrastá jeho pocit bezpečia a dôvery, má radosť zo vzájomného vzťahu rodiny a školy.

Spolupráca významne prispieva k jeho osobnostnému rastu a zároveň ho pozitívne motivuje k aktivite.

V tomto zmysle môžu rodiny pomôcť pri napredovaní svojich detí a prispieť k zaručeniu efektívnosti vzdelávania.

Obsahom tvorivých dielní sú rôzne edukačné hry, zábavné aktivity a činnosti, spoločenské hry pre rodičov a deti, starých rodičov a vnúčatá. Učiteľka takto vytvára priestor, v ktorom si navzájom niekoľko generácií odovzdáva svoje skúsenosti.

Rodičia zapojení do tvorivých dielní v triede pracujú so svojím dieťaťom, vedú s ním individuálny dialóg, dávajú mu osobitné pokyny alebo otázky. Dieťa si všetko môže osobne skúsiť, získava nové zručnosti a vyjadruje aj spôsob, ktorým je schopné situáciu, úlohu, problém pochopiť a zvládnuť. Sú to informácie pre rodiča, ktorý pozoruje správanie svojho dieťaťa, jeho schopnosť sústrediť sa na činnosť, zapamätať si informácie, spôsoby riešenia problémových úloh.

Rodič alebo iní dospelí v triede pomáhajú a usmerňujú svoje deti, sami pritom získavajú nové pedagogické zručnosti cez vlastný zážitok.

Aktivita rodičov vedie aj k zmene postojov k učiteľke, lebo si vážia jej námahu pri príprave tvorivých dielní a používaní nových vyučovacích stratégií.

Práve v rámci týchto mimoškolských aktivít je potrebné podporovať aj **zmeny v úlohe učiteľa** tak, aby riadenie aktivít prestalo byť sústredené na učiteľa a stalo sa niečím spoločným pre

rodinu. Učiteľka sa sústreďuje na priamy kontakt s rodičmi, realizuje koordináciu a plynulú komunikáciu.

Deň otvorených dverí ako súčasť projektu: **Rozprávková materská škola**

Zámer projektu smerom k deťom: Rozvíjať osobnosť dieťaťa komplexne prenesením sa do rozprávkového sveta, kde môžu bádať, skúmať, experimentovať, realizovať svoje nápady, zažiť radosť z objavov a úspechov.

Zámer projektu smerom k rodičom: Posilniť osvetu v oblasti podpory výchovného pôsobenia rodičov. Dosiahnuť aktívnejšiu participáciu rodičov na podujatiach a aktivitách svojich detí, školy. Umožniť rodičom poznávať prejavy svojho dieťaťa v prostredí MŠ.

Marketingový zámer MŠ: Prezentovať materskú školu ako inštitúciu s kreatívnou činnosťou. Zvýšiť záujem rodičov a miestnej komunity o spoluprácu s materskou školou.

Sprievodné aktivity:

Výstava detských prác: Rozprávky očami detí

Zámer výstavy: Oboznámiť širokú verejnosť s tvorivou reflexiou detí.

Výstava: Najkrajšie knihy patria deťom

Zámer výstavy: Sprístupniť rodičom najobľúbenejšie rozprávkové knihy medzi deťmi a ich primeranosť veku. Oboznámiť rodičov, ako možno u detí rozvíjať čitateľskú gramotnosť.

Cieľové skupiny projektu: Na realizácii projektu sa podieľa celý pedagogický kolektív, deti, rodičia, miestna komunita.

1.4.1 Medovníkový domček

Výchovno-vzdelávacie požiadavky plánované učiteľkou

Tematický okruh: Ja som, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Sebaregulácia

Výkonový štandard: Prejaviť sebareguláciu v hrách a iných aktivitách – konať s ohľadom na seba a druhých.

Cieľ: Prejaviť samostatnú aktivitu a túžbu dosiahnuť cieľ v hre, činnosti, aktivite, vynaložiť primerané úsilie na zvládnutie úlohy.

Tematický okruh: Ľudia, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Orientácia

Výkonový štandard: Rozlišovať pozitívne i negatívne emócie druhých osôb.

Cieľ: Vyjadriť pomocou mimiky a gest typické príznaky emócií.

Obsahový štandard: Literárno-dramatická tvorivosť

Výkonový štandard: Reprodukovať voľne ľudové a autorské rozprávky a príbehy.

Cieľ: Spoznať rozprávkové postavy zo známej rozprávky. Vcítiť sa do konania postáv a napodobniť ich pohybom postavy.

Tematický okruh: Ľudia, Kognitívna oblasť

Obsahový štandard: Priradovanie, triedenie, usporadúvanie, zostavovanie podľa kritérií

Výkonový štandard: Priradiť, triediť a usporiadať predmety podľa určitých kritérií (tvar, farba, veľkosť).

Cieľ: Manipulovať s predmetmi na ploche a priložiť predmet tam, kam podľa predlohy patrí.

Obsahový štandard: Číselný rad

Výkonový štandard: Počítať minimálne od 1 do 10.

Cieľ: Počítať od 1 do 10 pomocou zrakového vnímania.

Obsahový štandard: Základné počtové úkony v číselnom rade od 1 do 10

Výkonový štandard: Priradiť číslo k danému počtu predmetov od 1 do 10.

Výkonový štandard: Vysloviť správne číslo k počtu prvkov.

Tematický okruh: Kultúra, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Výtvarné techniky

Výkonový štandard: Modelovať rôznymi technikami, tvorivo a s použitím rôzneho materiálu.

Cieľ: Skúmať vlastnosti a tvárne možnosti slaného cesta, valkať cesto a vykrajovať formičkou ozdoby, uplatniť vlastnú tvorivosť a predstavivosť pri zdobení perníkov.

Deň v rozprávke: Medovníkový domček

Učiteľka pripraví na jednotlivé stanovištia v triede didaktický materiál a pomôcky. Označí ich informáciami pre rodičov, ktoré oblasti osobnosti dieťaťa aktivity rozvíjajú, s konkrétnymi úlohami pre deti.

1. Rozprávka – Medovníkový domček

Kognitívna oblasť: Určiť, ku ktorej rozprávke patria rekvizity, pomenovať postavy.

Motorická oblasť: Pohybom napodobniť, ako išli deti do lesa a zbierali jahody.

Emocionálna oblasť: Smelo sa vyjadrovať, mimikou vyjadriť citové stavy – radosť, prekvapenie, strach...

2. Hra pre pozorné deti

Kognitívna oblasť: Prikladať vhodné tvary medovníkov na domček podľa veľkosti.

Motorická oblasť: Uplatniť vizuomotorickú koordináciu.

Emocionálna oblasť: Samostatne riešiť jednoduchú úlohu.

3. Hra Viem už počítať

Kognitívna oblasť: Spočítať a vyložiť rovnaký tvarovo zhodný počet.

Motorická oblasť: Manipulovať s nastrihanými tvarmi.

Emocionálna oblasť: Prejaviť samostatnosť pri riešení úlohy.

4. Hra – Medovníkári

Kognitívna oblasť: Uplatniť vlastnú tvorivosť a predstavivosť pri ozdobovaní perníkov.

Motorická oblasť: Valkať cesto a vykrajovať formičkou ozdoby.

Emocionálna oblasť: Prejaviť primeranú spokojnosť z vlastného výkonu.

5. Spoločenská hra – Medovníkový domček

Kognitívna oblasť: Využiť poznatky o počte, farbách, riešiť samostatne úlohy.

Motorická oblasť: Správne manipulovať s hracím plánom a materiálom k hram.

Emocionálna oblasť: Striedať sa v hre, čakať, kým príde na rad. Primerane emocionálne reagovať na situáciu – výhru/prehru.

1.4.2 Pampúšik

Výchovno-vzdelávacie požiadavky plánované učiteľkou

Tematický okruh: Ja som, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Sebaregulácia

Výkonový štandard: Prejaviť sebareguláciu v hrách a iných aktivitách – konať s ohľadom na seba a druhých.

Cieľ: Zapojiť sa do spoločenskej hry, rešpektovať pravidlá a presadiť sa v nej s ohľadom na druhých.

Tematický okruh: Kultúra, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Výtvarné techniky

Výkonový štandard: Modelovať rôznymi technikami, tvorivo a s použitím rôzneho materiálu.

Cieľ: Skúmať vlastnosti a tvárne možnosti slaneho cesta, valkať cesto a vykrajovať formičkou koláčiky, uplatniť vlastnú tvorivosť a predstavivosť pri zdobení prstovými farbami.

Tematický okruh: Ľudia, Kognitívna oblasť

Obsahový štandard: Priradovanie, triedenie, usporadúvanie, zostavovanie podľa kritérií

Výkonový štandard: Priradiť, triediť a usporiadať predmety podľa určitých kritérií.

Cieľ: Usporiadať obrázky z rozprávky podľa postupnosti deja na magnetickej tabuli.

Tematický okruh: Kultúra, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Voľná reprodukcia literárnych textov

Výkonový štandard: Reprodukovať voľne ľudové a autorské rozprávky a príbehy.

Cieľ: Rozprávať dej vlastnými slovami podľa obrázkov.

Tematický okruh: Ja som, Perceptuálno-motorická oblasť

Obsahový štandard: Grafomotorika

Výkonový štandard: Správne držať grafický materiál a používať primeranú intenzitu tlaku na podložku.

Cieľ: Správne držať voskové ceruzky a manipulovať s nimi, meniť farby.

Tematický okruh: Ľudia, Kognitívna oblasť

Obsahový štandard: Plošná a priestorová predstavivosť

Výkonový štandard: Zostaviť z rozstrihaných obrázkov, paličiek alebo geometrických tvarov obrazce a útvary podľa fantázie, predlohy a slovných inštrukcií.

Cieľ: Vytvoriť z rozstrihaného obrázka celok, skladať obrázok z rozprávky podľa predlohy.

Deň v rozprávke: Pampúšik

Učiteľka pripraví na jednotlivé stanovišťa v triede didaktický materiál a pomôcky. Označí ich informáciami pre rodičov, ktoré oblasti osobnosti dieťaťa aktivity rozvíjajú, s konkrétnymi úlohami pre deti.

1. Spoločenská hra – Pampúšik

Kognitívna oblasť: Využiť poznatky o farbách, riešiť samostatne úlohy.

Motorická oblasť: Správne manipulovať s hracím plánom a materiálom k hrám.

Emocionálna oblasť: Striedať sa v hre, čakať, kým príde na rad. Primerane emocionálne reagovať na situáciu – výhru/prehru.

2. Pampúšik a kamaráti

Kognitívna oblasť: Hravo experimentovať s cestom, rozvalkať cesto valčekom a vykrajovať koláčiky, zdobiť koláčiky prstovými farbami.

Motorická oblasť: Rozvíjať svalovú činnosť rúk, najmä drobné svalstvo ruky.

Emocionálna oblasť: Podnecovať motiváciu a záujem o pracovnú činnosť. Prejaviť samostatnosť pri riešení úlohy.

3. Koho stretol Pampúšik

Kognitívna oblasť: Usporiadať obrázky z rozprávky podľa postupnosti deja na magnetickej tabuli, vymenovať zvieratá z rozprávky, určiť, kto zjedol Pampúšika, a pripísať líške vlastnosť.

Motorická oblasť: Šetrne zaobchádzať s ilustráciami z rozprávky.

Emocionálna oblasť: Rozvíjať samostatné riešenie konkrétnych problémov, rozvíjať reč a utvárať správne jazykové návyky.

4. Vyfarbi obrázok z rozprávky

Kognitívna oblasť: Vybrať si obrázok, opísať ho a vyfarbiť.

Motorická oblasť: Správne držať voskové ceruzky a manipulovať s nimi, meniť farby.

Emocionálna oblasť: Rozvíjať fantáziu, praktickú a umeleckú tvorivosť. Prejaviť primeranú spokojnosť z vlastného výkonu.

5. Poskladaj obrázok Pampúšika

Kognitívna oblasť: Skladať obrázok z rozprávky podľa predlohy.

Motorická oblasť: Manipulovať s nastrihanými tvarmi.

Emocionálna oblasť: Rozvíjať predstavivosť, fantáziu, obrazotvornosť.

1.4.3 Krajina Dinosaurov

Výchovno-vzdelávacie požiadavky plánované učiteľkou

Tematický okruh: Kultúra, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Knihy, písmená a číslice.

Výkonový štandard: Prejaviť záujem o knihy, písmená, číslice, orientovať sa v knihách.

Cieľ: Prezerať umelecko-náučnú literatúru (detské časopisy, detské encyklopédie), hľadať a objavovať zaujímavosti k danej téme.

Tematický okruh: Ľudia, Kognitívna oblasť

Obsahový štandard: Priradovanie, triedenie, usporadúvanie, zostavovanie podľa kritérií

Výkonový štandard: Priradiť, triediť a usporiadať predmety podľa určitých kritérií (tvar, farba, veľkosť).

Cieľ: Merať (napr. dĺžku dinosaura) pomocou neštandardnej jednotky (napr. zhotoveného merača). Vymyslieť ďalšie možnosti ako odmerať jeho dĺžku.

Tematický okruh: Ja som, Perceptuálno-motorická oblasť

Obsahový štandard: Technická tvorivosť

Výkonový štandard: Zhotoviť výtvary zo skladačiek a stavebníc z rôzneho materiálu postupne od väčších dielcov až po drobné dieliky podľa vlastnej fantázie.

Cieľ: Aplikovať správny pracovný postup pri konštruovaní z lega podľa fantázie.

Tematický okruh: Ja som, Sociálno-emocionálna oblasť

Obsahový štandard: Sebaregulácia

Výkonový štandard: Prejaviť sebareguláciu v hrách a iných aktivitách – konať s ohľadom na seba a druhých.

Cieľ: Zapojiť sa do spoločenskej hry, rešpektovať pravidlá a presadiť sa v nej s ohľadom na druhých.

Tematický okruh: Ľudia, Kognitívna oblasť

Obsahový štandard: Priradovanie, triedenie, usporadúvanie, zostavovanie podľa kritérií

Výkonový štandard: Priradiť, triediť a usporiadať predmety podľa určitých kritérií (tvar, farba, veľkosť).

Cieľ: Prstom sledovať nakreslenú líniu obvodu tela a určiť počet nakreslených dinosaurov.

Deň v rozprávke: Krajina dinosaurov

Učiteľka pripraví na jednotlivé stanovištia v triede didaktický materiál a pomôcky. Označí ich informáciami pre rodičov, ktoré oblasti osobnosti dieťaťa aktivity rozvíjajú, s konkrétnymi úlohami pre deti.

1. V knižnici

Kognitívna oblasť: Prejaviť záujem o knihy a orientovať sa v nich.

Motorická oblasť: Správne otáčať strany.

Emocionálna oblasť: Prezerať umelecko-náučnú literatúru (detské časopisy, detské encyklopédie), hľadať a objavovať zaujímavosti o dinosauroch.

2. Meriame dinosaurov

Kognitívna oblasť: Vytvoriť vlastný merač z troch dielikov lega. Merať pomocou neštandardnej jednotky (merača) dĺžku dinosaura. Vymyslieť ďalšie možnosti, ako odmerať dinosaura na stene..., rukou... Určiť meraním dlhšieho a kratšieho dinosaura.

Motorická oblasť: Využívať vizuomotorickú kontrolu, uplatňovať jemnú svalovú činnosť rúk.

Emocionálna oblasť: Cítiť uspokojenie z vlastného výkonu.

3. Postavme si dinosaura

Kognitívna oblasť: Vytvoriť vlastnú verziu dinosaura z lega – vymyslieť mu meno.

Motorická oblasť: Využívať jemnú motoriku a cit pre konštrukciu.

Emocionálna oblasť: Získať pocit, že niečo riadia a ovládajú.

4. V krajine dinosaurov (Spoločenské hry 2)

Kognitívna oblasť: Samostatne riešiť problém priebehu hry.

Motorická oblasť: Správne pohybovať s figúrkou po hracej ploche.

Emocionálna oblasť: Podriaďiť sa spoločným pravidlám hry. Primerane sa presadiť v spoločenskej hre s ohľadom na seba a na spoluhráča.

5. Hľadáme dinosaurov

Kognitívna oblasť: Prostredníctvom precíznejšieho pozorovania a skúmania rozlišovať línie kresby. Predvídať výsledok, koľko dinosaurov je na obrázku. Presvedčiť sa o množstve dinosaurov a určiť ich množstvo.

Motorická oblasť: Prstom sledovať líniu po obvode tela jednotlivých nakreslených dinosaurov.

Emocionálna oblasť: Aktívne hľadať riešenie, vyjadriť smelo svoje predpoklady a názory, nebáť sa riešenia.

6. Pexeso dinosaury (spoločenská hra)

Kognitívna oblasť: Vyhľadať rovnaké dvojice obrázkov.

Motorická oblasť: Správne otáčať, manipulovať s obrázkami.

Emocionálna oblasť: Striedať sa v hre, čakať, kým príde na rad. Primerane emocionálne reagovať na situáciu – výhru/prehru.

Uvedené príklady aktivít a hier si učiteľky môžu dopĺňať vlastnými nápadiami alebo čerpať nové z odbornej literatúry. Pri ich výbere učiteľka myslí na ich kvalitatívnu úroveň a využiteľnosť v praxi v spolupráci s rodinou.

Učiteľka musí počítať aj s tým, že nie vždy sa jej podarí získať všetkých rodičov na spoluprácu. Rovnako ich zapájanie do života triedy bude rôzne, niektorí ako pozorovatelia, iní ako učitelia svojich detí.

Učiteľka si uvedomuje dôležitosť motivácie rodičov a navodenie príjemnej atmosféry v triede. Dobre premyslená organizácia, vyhovujúce prostredie a fungujúce vzťahy sú zárukou mimoriadnej zaangažovanosti detí a ich rodičov.

Prínosy participácie rodičov a učiteľov MŠ na stimulácii osobnostného rastu detí

Mnohé mladé rodiny prejavujú záujem o sebazvedľovanie, chcú posilniť svoje výchovné schopnosti, a preto sa rady zapájajú do pripravených aktivít triedy. Je to najvhodnejší spôsob, ako pochopiť metodiku, ktorú učiteľ pri práci s deťmi využíva.

Konkrétne prostredníctvom uvedených projektov rodičia pochopia význam sprostredkovania literárnych diel, ktoré prispievajú k celkovému rozvoju dieťaťa.

Môžeme jednoznačne konštatovať, že ak sa rodiny aktívne zapájajú do projektov a činnosti materskej školy, majú z nej prospech v prvom rade ich deti, ale aj rodičia a učitelia.

Prínosy projektu pre deti:

- prostredníctvom rôznorodých aktivít umožňujú všestranný rozvoj osobnosti dieťaťa;
- dieťa v nich nachádza nové príležitosti k vlastnej iniciatíve, rozvíja sa jeho sebadôvera vo vlastné sily a schopnosti;
- získava nové skúsenosti, zážitky v priamom kontakte s inými deťmi a dospelými;
- dieťaťu dostáva mnoho zrozumiteľných podnetov, často opakované;
- rozvíjajú sa sociálne vzťahy – rodič dieťaťu priamo venuje svoj čas a cielene ho rozvíja, čo vytvára dobrú atmosféru a prevláda individuálne vedenie detí v rozvoji.

Prínosy projektu pre rodičov a miestnu komunitu:

- uvedené projekty obohacujú prepojenie školy s rodinou a zvyšujú poznatky rodičov o primeraných metódach, ktoré môžu využiť vo výchove detí, nastupuje poradenstvo, partnerstvo, podpora a pedagogické vedenie rodičov počas predškolského veku ich detí;
- rodičia majú možnosť používať priestory a materiálno-technické vybavenie materskej školy;
- projekty vtahujú do aktivít viac než jednu generáciu a umožňujú zapojiť miestnu komunitu a ďalších partnerov na úrovni mesta;
- vytvárajú príležitosť spolupodieľať sa na pomoci a riešení problémov materskej školy.

Prínosy projektu pre školu a pedagogických zamestnancov:

- materská škola prostredníctvom projektov realizuje intervenciu do širšieho rodinného a sociálneho prostredia dieťaťa, stáva sa inštitúciou učiacou rodičov vychovávať svoje deti, podnetným a pútavým prostredím provokuje túžbu po poznaní;
- príprava, realizácia projektov a tvorivých dielní pomáha budovať dobrý tím,
- vytvára príležitosť spojiť skúsenosti jednotlivých učiteľov, získať viac odborných poznatkov a možnosť zdokonaľovať sa,
- keď sú rodičia zaangažovaní na projekte, učiteľ má možnosť pozorovať spôsoby, ako rodičia motivujú svoje deti, ako im pomáhajú riešiť problémy, ako im pomáhajú pri splnení úlohy a ako rodič a dieťa spoločne pestujú špeciálne záujmy a koníčky;
- pedagogickí zamestnanci majú príležitosť dosiahnuté výchovno-vzdelávacie výsledky verejne prezentovať a nadviazať neformálne vzťahy dôvery a spolupráce.

Uviedli sme iba niektoré formy a stratégie participácie rodín detí v predškolských zariadeniach. Ich cieľom je zlepšiť vstup rodín do vzdelávacieho prostredia a podpora úrovne vzdelávacích procesov.

ZÁVER

Súčasnosť nám priniesla nový pohľad na dieťa, nové prístupy v edukačnom procese, ale aj rôznorodosť učebných zdrojov.

Tieto skutočnosti berieme ako osobné výzvy, pri ktorých sa snažíme uplatniť svoj tvorivý potenciál.

Uviedli sme iba niektoré formy a stratégie participácie rodín detí v predškolských zariadeniach. Ich cieľom je zlepšiť vstup rodín do vzdelávacieho prostredia a podpora úrovne vzdelávacích procesov.

Prostredníctvom uvedených projektov rodičia pochopili význam sprostredkovania literárnych diel, ktoré prispievajú k celkovému rozvoju dieťaťa.

Dobrá spolupráca s rodinou významne prispieva k osobnostnému rastu dieťaťa a zároveň ho pozitívne motivuje k aktivite.

V tomto zmysle môžu rodiny pomôcť pri napredovaní svojich detí a prispieť k zaručeniu efektívnosti vzdelávania.

Môžeme jednoznačne konštatovať, že ak sa rodiny aktívne zapájajú do projektov a činnosti materskej školy, majú z nej prospech v prvom rade ich deti, samotní rodičia, ale aj učitelia.

Veríme, že spracovaná problematika bude prínosom pre pedagógov predprimárneho vzdelávania.

Učiteľkám predprimárneho vzdelávania želáme veľa nápadov a neopakovateľných zážitkov.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

GUZIOVÁ, K a kol. 1999. *Program výchovy a vzdelávania detí v materských školách*. Bratislava : MŠ SR, 1999. 208 s. ISBN 80-967721-1-2.

PETLÁK, E. 2006. *Klíma školy a klíma triedy*. Iris, Bratislava, 2006. ISBN: 80-89018-97-1.

Štátny vzdelávací program ISCED 0 – *predprimárne vzdelávanie*. 2008. Bratislava: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky. Štátny pedagogický ústav, 2008. ISBN 978-80-969407-5-2.

ZELINA, M. 1996. *Stratégie a metódy rozvoja osobnosti*, IRIS, Bratislava.

ZELINOVÁ, M. 2007. *Hry pre rozvoj emócií a komunikácie*, Portál, s. r. o., Praha.

ZIGOVÁ, E. 1984. *Metodika literárnej výchovy pre materské školy*. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava.